

Кустун уруг аялдарына ай тоңтунда чокушулап. Бай-Тайга районда дүжүт ажайып алымшыкынын талааы-биле «Талы» совхозтун таражжылары угу үгерген коргутун турарында Шаодренде аяккыды совхоз даялтып буу-биле ошп-наастааста каргофелде, когаа, тараа аял-тураларынын ажайып алымшыкынын райо-ла бүт дугар доосупунаа, келир талдын дугулап 50 тонна урезияны уруги аял-лап.

Бай медияшкындерге совхозтун бүт тараажжыларынын, тускай аргеминтерлеринин, бригадирлеринин, механайсторларынын салымчыны уугу. Хомушкун Дымык, Даван-сол Девя, Херхек Узя, Иргит Де-сол оларын бирөөз-ле 400 гектарын

параллельно с этим член аймак багштарын, Нылаажааков бө хире берге өйдө хөй күш үздүрүп турган, өстүрүп алган дүдүктүн үнөзүн билбес кичирдигин бары томулдатып. Райондун садым организаацияларын каргофел, гөтөт талазы-биле тоюуну херегелди бар турда-ла, оз култугураарын күзүлө алымынча өнтөлөп тургустар. Чоон-Хемчик районда, Чоон-Халы култуура организаацияларын, ууусту контролёрлар бө теректе уктап көрүп, бөртө чөтүрү чүрүмү тургузганы чугула.

Чоон-Хемчик районда «Сүт-Хал» совхозту тараагилары дүжү ажаан алымынчып организаацияны чөртүклөп, ажим-агылар арыныча шпакити Кызыл туку бажы гүдүк тургустар. Чоон-Хал култуура организаацияны алымынчып доостуруула тоюктуулаан болган картофелди казып алыры доозуган, үрөзүн үрүп алымынчып палы 90 хуу күстөгөтөтөн.

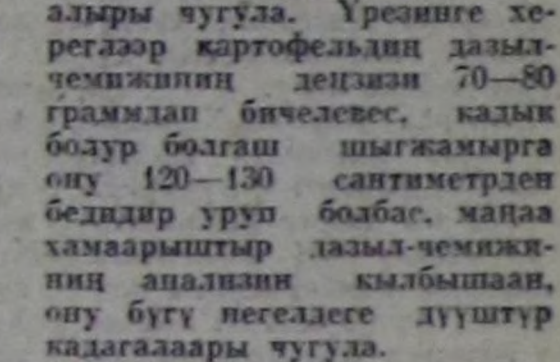
«Бозьшевкит». Левин атыг колхозтар

Барыш-Хемчик районда «Дәң-Те
совхоз биле «Большевик» колхоз

НОВОСИБИРСК. (СЭТА-ым
дор). Салдстыг дээрх ар-
хымыла оруун» кизи төрө-
төтүн тугуудыг эң баш-
кы Ала-туртун космол-
огитынарын ийдишлел
Новосибирскин ийдиш-
лел артемдерин бейла-
уулар. Социалстыг
күн-ажымдыг Мадмыр, ака-
мек: А. А. Трофимук СЭТА-
ны корреспондентизмге
кыгчалдыр меделээн:

— Автоматтыг «Зонд» дээр
космос стандартынын уку-
уушуву космосту, космос
дүмүдөдөрүн бийли азым-

ыны чаа уе-тадамы ажиткап.
Ам Черке корабльдор чанды-
рын ажет тургаш, планетага
дугайдыг дугуудыг меде
барымдааларын херек кырма-
н а бу олзур арга бар апарган.
Имдыг укудуушувунарын
уагт роно бастап чеч тур-
туулар, артемизм, дүмүдө-
ның жогкудэлине баа са-
ларын кыптар. Анын, а келтр
уеде күн системанын оске-
да планеталарынын тургу-
зууун дугайдыг азымга
турар барымдаалар планета
бүдүмдө Червн шипке тур-
гузуун халпын-биле бийли
адыр арганы баа бээр.

параллельно с этим член аймак багштарын, Нылазакан бө хире берге өйдө хөй күш үздүрүп турган, өстүрүп алган дүдүктүн үнөзін билбес кижилердин бары томуларын. Райондун садым организациаларын картофель, гөтөтө талазы-биле төнүп херелген бар турда-ла, оз култугураарын күзүп алышканга өткөтөл тургустар. Чөөн-Хемчик райондун аймак багшы, Партия организациалары, ууусту контролдер бө теректе уктап көрүп, бөртө чөтүр чүрүмү тургузганы чүгүлө.

Чөөн-Хемчик районда «Сүт-Хара» совхозту тираакилар дүжү ажаан алымшы-нып организациастыг чөртүклөп, ажим-агылар арынып шпакитир Кызыл туку билим гүдүк турган. Чөөн-Хемчик районда алымшынык доостурула тооксулган болган картофелди казып алмыр доозулган, үрөзін уруп алырнын плагы 90 хуу күстөгөтөгөн.

«Бозьшевист». Левин атыг колхозтар

Барыш-Хемчик районда «Дәң-Те
совхоз биле «Большевик» колхоз

ТК-ийн Совет чазактын ап чорудуу турар хемчеглэрин дэткээн ажылчы чоннуу массалыг митингилэри чер болганга болгулаан.

⊗ Ийиги арын ⊗ 1968 ч. сентябрь 26

КЛУБ, ЭРГЕЛЕКЧИ, АЖЫЛ-ХЕРЕК

ХЕРЕНТИН ЭГЭЭН

Хову турлагарында, мрак оёдорларын малчыларында, хоорай, суурларга оюн-концерт көргүзүп, чоңа бараан болуру созуун, харымсаала-лыг-даа херек. Концерте киржиринден аягында, ону уду-туруу база белем энес аяжы.

Уран чүз удурутууу кичиге бүтү талалыг билген негетипер. Миндиг чикеткен ап көрөздү. Бот-тымыгыр уран чүзү коллективинге «Бистин угуу Торонн чүртү-вус» деп литературалык жон-таж тургузар дөң дикжи бис. Бистин чүртүгүсү, патил-тын эргин келген алдардыг өркүстөрүн, партиялык ху бү-рү салым турар сорулгаларын эки билери чүгүлэ. Оң-беле калык жонтажыг күүсөдө-лериниң иши чүгүлэ, өвүр-хөвүр, аяжы-чак бойдалым удурутуу кичи ык билген турары албай. Ол боду про-грамманы чүгөе чаксаан энес, харым ээзон кал кичилер-би-ле, тускай чөвүлө-биле калы тургузар болза эки. Шап ич-кан көркүчүлөргө суузуг бар-аан болушкуну чедип адым-чараш.

ЧАРАШ ТАНЫЧ, МУЗЫКА

Бот-тымыгыр уран чүзүлү удурутуу-даа турар болзауу, таныч тургузуу бөлбөзү иши. Ынчаларга таныч жон-концерти калдыг созуу кон-церт дээр боор. Ынчаларга таныш белектерин чөвө чү-гүлэ. Концерт белектеринге чыгыш келген киржикчилер-ниң аразында ол-бо танышпы ойноп, шимчөөшкүннөри бө-рө-рин чораш аймактар бол-за таварым боор. Оларын уду-рутуу-биле шимчөөшкүннө-ри (баштай бирги хөвүлө-ниң) 4 тактылап азы 8 тактылап санап турган, калы улаа-ка-таштар. Оң соңда ийги-шимчөөшкүннө калдыг болза эки дээрин бүтү таныч кир-жикчилер-биле сүмөсөлөр-бойлай. Шап ичкан бүтү шимчөөшкүннөри чогаалар-аналар. Түнсөлиде бот-тымы-гыр арга-биле тургусан база бир чаа таныч тыптыр.

Бодум кылдыг хөгжүм херекселеринге ойноп билер мен. Ынчалар-даа жон хөг-жүчүлөрүн эки-түрлө со-нуургалары болган теория-даа, нота-даа билген чоң. Кыч калдыг музыка херекселер-ге ойнарарын удурутуу ишин алар. Чүгөе чакыс аялган күүсөдөргө чараш энес, ичкан-ган музыкага ичим-бүрү наас-

талгалар херек. Бүтү музыка херекселеринге ишин алган-нымыс аялган калык ала-ларын калы улаа шөңө өрө-нин алар. Оң соңда нията хөгжүмү жонку шимчөдөргө ам чараш үпөрлөп бодум хөгжүм боду тургустунар.

КЛУБ БОЛГАШ АЖЫЛДАКЧИ

Културалык ода клуб бол-ганда ол дөңсөөсүнүн бүтү чоңу клубка хуи бүрү чыгып, оюн, концерт, кино, лекция, бөсөдө дөң хостуг у-ешагын аңда эрттирер. Бөсөз чүгүлэ-лаа, клубка угуу, биче кал-дыг-даа кичилер келер. Клуб эргелекчи кичи чүртүккө чоңу эки таныш, билери ар-тык энес. Чамдык эштер кино, концерт көрүнө ишан, кон-церте киржирин дилеп чо-руу, чамдыктары чөвө-дө талалыг болза, киринес болтулар. Эштерте кино, кон-церт көрүнү сактып келген, клуб экин ажал эштер тургу-лар. Чамдык аялган кино-даа көрбөс, лекция-даа диди-на-лас, ол хиреде клубтан үмөс, калы-бир булдуңа тапкылап шуугагып олуругулар. Клуб-ка миндиг байдалды болду-ба-ам оң эргелекчи дөң өс-кө-даа аялдамчылар чедип алыр ужуруг.

Клуб аялган чөвө экин-дер деп бодар болза, оң аялдамчымыс кичи дштан-мыр шалын кызырар, чоңу-чүгүлэ үмөсиде клубка угу-чу турары чүгүлэ боор. Чүң кымырал, мычак? Клубтун иштин чүртүгүн тургузары, ол чүртүгү чондон чөвө-дө-дө-дө, ары-чөвө-дө са-гылар, халы созууну үнүрө-ни, тус-түс келсөөсүн ишан оргаластары чүгүлэ. Көсү агалыгынын көрүшүгү кымы-ры, бөлүмнөри аялдамчы-мыс, клуб чөвө-дө удурутуу база негетипер.

«Клуб узуу дштангы улу-сун бот» деп чамдык эштер чүгүлалар. Аялдам аялган-не чедип түдүк, кымыл кирит-терге байдал миндиг энес болгай. «Снедага күүсөдөчти кичи аалды бүтү көркүчүлөргө кичи-жонжикчилер» деп В.И.Ленин чүгүлалар. Чамдык концерт программаны тургузуу белек-терин белин оюнчук энес. Оң аялдам чыгышан чоңа та-ларычалыг байдалды тургузары берге. Чон хой, оларын со-нуургалы, аяжы-чакы ичкан-бүрү. Чамдык клуб аялдам-чылары клубка чүң-даа кыл-

бас, алаа хайгааракчы бөң бөзүм тургузар. Ол боду-нун аялган бердинмен, дшн болган кичи-дир. Ындыг эш-тер бистин чамдык клубтары-мыста ам-даа бар.

Чоңун ортууңа талант-дыг кичилерин илередир, тус-түс коллективтерин, уран чүзү удурутуучуларын ая-зында харымсааламы бистин Бай-Тайга районда эки талаа апарган. Ол мышкам көкөз, көкөз удурутуучуларын бот аялган дөң киржиктези, оларын дуааы эки түнсөдө берип турар. Маңа малагыз «Большен» көкөзтүн (Лар-гыз А. Шап) дөң өскө-дө-дө-дө, аялган ботуру. Чамдык удурутуучулар «Клуб аялган дөң эргелекчи, кичи-жонжик халы-дир» дөң дуа-лаа дөңсөөсү чөвө бистин районда база бар.

БИСТЕ КАНДЫГЫ?

Төзөлиң Култура бажы-цын аялган бот чыг эгезин-ден бөз ээзон экижон, ол чо-рутуу културалык одаа бо-луп бар чөвөрү. Мында халас эртер хуи чоң концерттер, те-ма-лар көсөөлөр, номууга конференциялары, ичим-бүрү оюнбар.

Бистин агитбригадымыс калыскалган. Ында эми, баш таарыкчымыс, сакыг аялдам-чымыс дөң агиткуудуу база удурутуу чөвөрү бис. Ынча-да ээзон барымсааламы, чы-дык калы-даа үмөсиде докта-мал аялдам турар. Ам бо хуи-дө мракым Кара-Халас аялганмыс келген.

Култура бажымында ишти мракым, музыканты, тап-кыш, шимин, кино, фото, уран номуугалары 7 бөлүмнөри аялдам турар. Бистин кол-лектив бажымын келген бо-лган ойнаар мергежили халы-лап, дидим апарган. Партия райкомунун, райкүеомунун харымсааламы аялдамчы-лары бистин дөң, дуаалап ту-рарын айтыр чүгүлэ.

Бистин Култура бажымы көзө клубтарга методиктиг дуааы көргүзүп турар.

Ам бо хуи-дө бистин көз сорулганмыс В. И. Ленинниң турттугуненден бөз 100 кыч болуу оюнга төлөпчү ужу-жыр дөң белекчес аялдам-чы калбартымыс болуу.

Д. ШАНТАР.

Төзөлиң Култура бажымын директору.

Чижеглээр чүве чок ужудуушкун

Чижеглээр чүве чок ужудуушкун

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). Чер-Ай-Чер аразы-нын орууга совет автоматтыг станцияның чеди-лишкенин ужудуушкуну бүтү моол уаустун кичи-жонжиктен төүндө мурунку хөвөр турбу-шаан. Гобинин каларчылар, интернационалыг ийиралдыг хоорай — Дарханийн тууду-жы-ры, Шарыноль хөмүр-дшн тургайның дагы-лары ол мылгарай чедишкенин калбаа-биле чүгүлалып турар.

Парлаага, радио болган телевидение совет кос-мос эртемниң шалкын хөгжүлдезиниң дугайында диди-жонжик, тайылбырларын болган бөсөдө-ларын дачыларын колдаткан. «Ун» солуң «Зонд-5»-тиң ужудуушкунун дугайында дегерент материалдарын бирги арынга улу-г эг-дө-дө дөңдүр парлаан.

Солунун редакция чүгүлэ чүгүлалыг: Моолдун хой-нигитиң космосту тайбын шимчөө-дө алыр талаа-биле Совет Эвилелиниң чаа тиле-гезин чүгө өндүр чаагай-биле кичи төрө-гетениң магадатан болушкун кылдыр кө-рүп турар энес. Социализм тиле-гезин баштайг чүртүгү эртем, техника, экономиканың ажал-жук чедишкенин оң көрүзүп турар.

ЖЕНЕВА. (СЭТА). «Космос корабли төгүдө эң-не баштай Айны долгандыр ужуушаш, Черге эң

келген» деп, «Трибун де Женев» солуң бижэон. Солунун эртем талаа-биле тайылбырлаачымы А. Руденин айтырар болза, «Зонд-5»-ти чеди-лишкенин салып үндүргени «космос корабле-рин» башкара техниканың талаа-биле үр үлө чөвөрүп келген шөңөдө-лериниң түнели болган. Космос кораблиниң Айны долгандыр ужуушкан-даа, оң атмосфераге эң келген болган черге хонганмы-даа онза ылаптыг чөвөрүкү негеп турар дыка нарын херек болуу дээрин Руде дем-дегэон.

СТОКГОЛЬМ. (СЭТА). Швецияның «Свенска дагбладет» дээр солуңун «Айга болган оон бөз келген» деп редакция чүгүлэ «Зонд-5» космос станцияның ужулушкуну онза улу-г чедишкенин болуу дээрин калды-даа чигинишкенин чүгө деп бижэон. «Зонд-5» станцияның ужу-дуушкунун болган оң ужу-дуушкуну Черин баштайгы кымыл спутниктерин салып үндүр-гени-биле дөңсөп болуу.

Совет космос станциянының сууга хонуп-каны «малайг санап каанының хуулаазыныг чөвөрү» деп, солуң айтырар.

БЭНОС-АЙРЕС. (СЭТА). «Зонд-5» автоматтыг станцияны Черге эң келген болза, Айга ужулушкуну ышкан, ылдыг эрес-маадырлыг чо-

руктуң болуунары көргүскөн деп, аргентина из-ыскалдын база бир улу-г солуң «Насион» ме-дегэон.

«Кларин» солуңун бодалы-биле алырга, «Со-вет космос аппараты космос үзүндө база бир улу-г эрес-маадырлыг чөвөрүкү боттандырган».

БАМАКО. (СЭТА). Малиниң радиозу октарга-ны шимчөөдө алыр талаа-биле Совет Эвилели-ниң чаа чедишкенин дугайында бодунуң диди-надымы «Айның талаа-биле салып үндүргөн «Зонд-5» космос корабль ону долгандыр ужу-ушаш, Черге менди чаагай эң келген» деп эг-дө-дө. Радио ужулушкуну совет эртемменер-ниң болган техниктерин мылгарай эрес-ма-адырлыг чөвөрү кылдыр демдегэон.

Техника талаа-биле ап көргө, бө шөңөдө бөүгөте чедир космонавтиканы таварып кел-гени эң нарын болган берге шөңөдө-лерин бира-ан болган деп, Малиниң радиозу демдегэон. 1957 чылдын октябрь 4-те баштайгы спутникти орба-таже салып үндүргөн хүндөдн бөз 11 чыл болуу онта чедир кал хонук бурунгар совет кичилер космос техникасына боттарының тер-гидишкенин, Айны шимчөө-лериниң программ-аында артык күштерин база катан чыгышанлар көргүскөн.

ГКП ТҢ-НЫҢ ПЛЕНУМУНГА М. РЕЙМАНЫҢ ИЛЕТКЕЛИ

БЕРЛИН. (СЭТА). ГКП ТҢ-ның пленумунга илетке кы-лып турган, Германияның Коммунист партияның ТҢ-ның Бирги секретары М. Рейманың моделгезин: Социалист беш чурттар СССР-ге калыпалыкы катан тургусту нарынга моондактаар сорулга-биле хөмчө-лөргө баш бурунгар алган.

Чехословакияда болушкунар-биле холабашыр кедергей нарын байдалды үзүндө бистин партиямыс бажыг интер-националыг тургусту ээзон дээрин М. Рейман демдегэон.

Бө үдө Чехословакияда социализмниң үндөшкөнүнүн база катан бажымын турарын айтырар, илетке-линиң дем-дегэон болза, империализмниң күштерин, оң иштинде Бар-ымы Германияның тергидектиг бөдүктөрүн, антикомму-низмниң кампанияны калбартышкан, дөңөй байдалын чиги-жонжиктерин ордандыг турар.

СССР-ге «либерализмниң» лозуну-биле болуп турган чөвөрү социализм демократияны хөгжүлде-дө энес, а ГФР-ниң салдарыг бөдүктөрине дөңсөө-дө антикомму-низм болган контрреволюци күштерин сактып-биле боттандырып турган аялдамдыг хөмчө-лөргө болган. Ол хөм-чө-лөргө социализм дем каттыштырылган тура теис-ринче, аялган агынны болган аялдам чопарыны эр-ге-чачыргалып узуушкуну, буржуа тургузуу катан тургузарычче угадандыг турал.

Монхон дугуруулаагынын үзүндө бөз эртен үш он чылдар болза, чөк болган слок уду-тар боттарыны на-ционал хамаарышпас чөвөрү, боттарыны күрүшкениң де-вискөөр талаа-биле бүрүн бүдүн турарын, боттарыны тус-кай догунаашкынын чүгө Совет Эвилели-биле эңилге камгалат ап ишдээр деп чүвени көргүскөн. Ынчаарда чү-дө Совет Эвилели чөк болган слок уду-тарын талаа-гына бажымы-биле турушкан, фашизмге уду демиселе чүгө Со-вет Эвилелиниң уду-тарын ажал улу-г котаралыг болган күрүшкенин чиги-жонжиктерин түнсөдө чөк болган слок уду-тар напонал бот-тускайлап чөвөрү база катан чедип алыр аралыг болган. Төгү талаа-биле ол шимин чүгүлэ СССР-де уду-тар бола кичилер чүгө боттарыны күрүшкенин социализм үндөшкөнүнө уду энес, харын база боттарыны уду-тарын напонал эр-ге-ажыктарына уду хөдөдөт. Варшава Керезиниң күрүшкенин тала-а-зында, хамкыгыт мурунда Совет Эвилелиниң талаа-зында камгалат чок тускай догунааш СССР пагда-да чөк болу берген турар ийик, СССР барым-герман империализмниң өкөзүлөргө бөдүктөрүн чиги-жонжик апарган турар ийик деп, М. Рейман моделгезин.

Социализм беш чурттарын алган хөмчө-лөргө проле-тария интернационализмн азууга дүшкөнүн дем-де-дө, М. Рейманың моделгезин. Совет Эвилели болган өскө-дө чурттар — Варшава Керезиниң киржикчилери ол көрөгөт ап салган күрүшкөдө СССР-ни хооруду-лак уду-тар шылаас турган. Ол чорук чүгө СССР-ге энес, харын база социализм бүтү күрүшкенин аялдам чөк чо-рууга кымылган турган.

Барым-герман империализмниң планарынын, оң «чаа чөк политика» дээр чүвенин, СССР-ге банк сору-гача экспансионизм сорулганмын буурап дүшкөнүн айтырарар. М. Рейман ам ГФР-ниң башкарыкчы бөдү-ктөр Чехословакияда болушкунарын боттарыны «со-вет дайымы» шапкынчылар дөң планарын боттандыра сору-лгага аялган-биле бүтү-дө чүвени кымыл турарычче кичи-жонжиктерин көрдүргөн.

Үзөд-бодалдын чангыс аайы

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). Сен-тябрь 24-те Улан-Баторга МАРП ТҢ-ның Бирги секретары, МАР-ның Министрлер Чөвүлелиниң Даргыз Ю. Цеден-баддын болган МАР-ның улус-тун Улу-г хуралынын Президиумунун Даргыз И. Самбу-нун ПНАП ТҢ-ның Политбюро-зунуң кеңигүүн, ПУР-нун Кү-рүнчө чөвүлелиниң Даргыз, Польшаның маршалы М. Спы-хальский-биле найралчыг тү-нел бөсөдөз болган.

Ийн талалыг кады аялдам-жылганы улам ыңай хөгжүдө-риниң болган амгы делегей

байдалынын дөңсөө-дө айт-тырларынын талаа-биле на-нал-оналардын солчулганы марксизм-ленинизмниң болган програмтары интернациона-лизмниң тургуштарында бажыг болган чайгыш чөкка туруп турар МАР биле ПУР-нун, МАРП биле ПНАП-ның аразы-нда үзөд-бодалдын болган аял-жонжикчүлөргө чангыс аайын бөдө-дө-дө.

Түнел бөсөдөз Польшаның маршалы М. Спыхальскийниң Моолга чөвөрү турган дугайында кады кылган дыңнадыгга ат салган.

АФРИКА ЧАҢГЫС ЭПТИҢ ШУУЛГАНЫ

Алжирниң найыскалгына эртен дөңөдө дөңө-дө-дө чүгүлэ бир болушкуну бо-лган. Ында Напалар ордуу-нунга сентябрь 13-тен 16-га чедир Африка чангыс эң организа-цияның (АЧО) кеңигүүнө-ри чурттарын күрүшкөн, ча-зактар удурутуучуларын чы-бурдө болуу чөвөрүлө хуралы эртен.

Бө чыдып ол чөвөрүлө ху-ралы кончут нарын байдалга эртен. Импералистер бүтү дунтарын хосталган мын алырарына уду хосталган аял-жонжикчүлөргө хирер дөң чүгү-бүр ордандыгыны нарын мынчанга кымыл ту-рар.

Чамдык африк чурттарын аразында чөвөрүлө-дө-дө-дө дүндүрү дөң, монополиялар-ның сактыкчылар паралаа-мы бо улаада каран-кызыл кү-жө-шкенин кымылган: им-периалистер чамдык чурттарын иштик бергелерге таварым турарын аялганга калбар-дашкынынын кылган, ун

чөвөрүлө хуралды бөдүрбай баар кордалдыг бүтү чүдүлө-рин кылган. Ынчалар-даа олар-ның ол ордандыгынын бүт-тө-дө.

Алжирге Африканың ха-маарыкыга чоң догунааш 39 чурттарын күрүшкөн, ча-зактар удурутуучуларын ийик-кө-лөрүн төлөөкчилери чы-гыш келген. Алжирге болган шууган боттарыны антиим-периалист, антикоммуналыг демсөө-дө африк чурттар-ны, уду-тарын сыйыг кы-мылганмын улам хирер дөң күштелги турарын бөдүрүлөт ийиргелеп көргүскөн. «Ун шууган Африка чангыс эң организа-цияны улам күш-тө-дө-дө, Африканың дайыма-ныгга шимчөө-лөргө согушкуну таварыштырган» — деп, «Аш-Шааб» солуң демдегэон.

Төрөд бөдүрүлө аразында дай-ны болурунун човаланыгга бир чыл аягы үнчү дугу-зула дугуруу келген Ниге-рияга хамаарышкан айттыр-ганын кылган, ун

ның талаа-биле африк чурт-тарын аразында чөвөрүлө-дө-дө барынын уламмын АЧО-нун экин урар деп империали-стерниң сөмөп турганын бүртү-биле буурап дүшкөн. Федерал-дыг казак-биле демин каттыш-тырып аялдамчылар чөвөр-нигери бөү-чүрүмү ийир-ган резолюция дөң шууган киржикчилерин хой кезин бөдө-дө-дө.

Африканың хамаарыкыга чоң догунааш чурттарын күрү-шкөн, чачактар удурутуучулар Ангола, Мозамбик, Родезияны, «Португал Гви-неяны напонал-хосталган шимчөө-лөргө болган боттарынын хамаарышпас до-гунааш эргезин холда туткан бөү-чөсө-дө-дө камгалат ту-рар муруну Африканың па-триоттарына дуга чедирер хөмчө-лөргө чүдүлө деп са-паан. Родезияны, Муруну Африка Республиканын сөөк мылар илеттергерге, Порту-галияны колонизаторларына

Г. ШИПКИН (СЭТА).

САКТЫЫШКЫННАР

лыңнап, сактып ап турган. Ол народниктерин болган чоңуну тура-сорукуларын шийди турганынын дугайын дыңнап ап чораш. Александр Иванович кичи-жонжиктерин болган ээзон, өскө кыргынар ыш-кан, ам-даа анык-тыр сен дээр хөвө чогу конук аки турган...

...В. В.-ның, Юзакөвүн, Михайловскийниң чогаалдары-нын дугайында Владимир Ильичин Самара бөлүмнөригө номула рефераттарын сөүлүн-де шөдүт энес аялдам кыл-ган болган «Чонун оңукте-ри» деп чүл база олар социал-демократтарга уду канчаар «аалажыг турарлар?» деп иштин аттыг үш кылдыраш болган. Ол кыдыраштарын бирезин амылга чедир тыыл-баан, а ийин оң чогаалдарын оң долу чылдызына кирген, оң сөөлүрүдир хөгжүткен үзүлдерин бүтү-дө кол-кол үндөшкөн, ленинизмниң үн-дөшкөн оларда бар деп ай-тыш турары чөвөрү.

Самара үзүндө Владимир Ильич чөвө теоретиктиг шө-дө-дө чораш. Орус тараачы-нары бир мөзүлдө ол «можаа амыдырал нитилелдин ол ке-зинин дугайында хойну билди алыр арганы берген, он дугайын сөүлүндө бис шүптүлөс магадан келген бис. Бистин программанын агаралыг кез-зең домк-биле илерелеринге болган боту революцист де-миселе-даа, тиле-дө соонда бис-тин партияныстын тургузууш-кунуна-даа ол билишкенин улу-г ролдуг болган. А ол билишкенин Владимир Ильич калың-даа ап билер турган...

Скляренко деп бир кичи ийдегил болган мурункан бү-дүштүг шимтеки Самойлов-тун секретары болуп аялдам турган. Ол бодунун удурутуу-чу-биле калы суурлар кезип, херек сайгарып, хоорайга кел-ген тараачынынын хомуда-мын дыңнап, ылдыг арга-биле бөсөдө тараачынынын дугайында үнелг чүдүлдерин бил-дир турган. Ол кичи ботуну хайгааралын Владимир Ильич-те чүгүлалар. Владимир Ильич ол талаа-биле Самой-ловтун бөдү-биле-даа, тараа-чынар-биле харымсаалаг өс-кө-даа кичилер-биле чүгүлал-жыг турган. Самара мөжүнү тараачынынын үнел бол-ган болуун суурунун уду-зу-биле сыйыг харымсаала чө-раа Марк Тимофеевич Елиза-ровтун (А. И. Ульянова-Елиз-арованың апаа—ред.), чүгүлал-

рышан ол эң хой материалды алган. Марк Тимофеевичниң улу-г акымы Павел Тимофеевич-биле база ол чүгүлалыг тур-ган. Ол дээрге шыдаалыг та-раачын, халыга хамааржыр ко-жа чөвөрүн хөвөлөшн база тараачынынага үлөп турган ба-дан кичи чүвө-дир. Суурда эң-не сурагыг кичи боорга, оң чөв эргелелерге үргүлчү соңуп турган. Оң чангыс мө-зүлү өвөр мышкан, ол хөвө-дө-дө өстүрүн кымылган, сак-дыг болушкан чораш бол-ган ол сорулгазын сөөлүрүдир чедип алган-даа. Шап ол би-жи-билеге хирелгит, калыг-даа идеалдарга хонук чо-чүдүрүк бай-биле Волода кан-чак дык ур, дык совуургал-дыг чүгүлалыг кичи боор деп кайган турганынын сактып тур-мен, ол кичилер тараачыны-нын байдалынын дугайында, оларын аразында бөдүктөрүн тымылганмын, көдө-дө-дө эконо-миктиг үстүкү кезиниң үзүлдерин болган чүтүлде-риниң дугайында билгилерин оң билди ап турган деп сөү-лөндө буураар мен. Чамдык та-сыгжынын чүгүлалыг ол, үр-гүлчү-дө кымылган деп, чүгүлчү каттырып турган дыңнаар тур-ган, мынчаар дөңсөө ылдыг кичи-жонжик ужу кончут өвөр, Владимир Ильичиниң угаанын дык хүндүлөп турган. Ын-чаларга Волода болганчө-ла көдө-дө сактыгжыр аяжы-чө-рөөн канчаар калжар тургузу-ап турарынын дугайында энес, а народниктерин дугайында, тараачын амыдыралдыг бы-жыгына, общинанын быжымы-га, тараачынага социализм таарыштырып болурунда олар-ны көнө бүтүрелерин дуга-йын шөдүлү каттырып тур-ган.

Ол чүгүлалыгдарга Ильичиниң калыг-даа кичилер-биле чүгүлалыг, калыг-даа кичи-дө билген болушта чүгүлэ чүдүлү ийип ап ишдээр билгилди иле-рер турар; ол дээрге амыды-ралдан хоорудас, теорияга бастырып олурубас, а ону дол-гандыр амыдыралдыг шымын-биле көр болган ол амыды-ралдын үнүн дыңжызы-биле дыңнаар билгилди ол. Төзө-гай өрөдигиниң тургуштуу улам-чылакчымы болуу болган оң-биле калы болуу долгандыр көсөкка чөккө хөгжүп турар амыдырал чалгынынын бүтү-дө оңагай чүдүлдерин база бүтү өскө-дө-дө-дө ийиргелерин ийиргелерин амыдыралдыг чангыс-даа ми-нутада иштин принципалдыг шүгүмү чидирбөс, а ол ыш-

каш биче-даа кал бодуну ту-руу турары россияны амыды-ралдан хоорудас — бө чүдү-лө-дө алымыдан дүшкөн Ильичиниң күжүнүн болган ужу-дуушкуну кол үндөшкөн ол деп, калы-чак улаа айт-тып келген болгай. Ол калы-даа ном аяны-биле чүгүлалыг чо-раан, бодуну теориянын кы-м-га-даа аладавайып келген, ол амыр-дыштын шапкатында хөгжүт, ийин-кара чөк эш бо-луп, ол дышты долгандыр ту-рар амыдыралдыг ылаптыг дык-наарына болган болушун орунуга, бодуну чуртталга-зын сорулгазына бүтү-дө үнө-ли болган аялдам чүдүлде-рини оң ийин алырарга аял-лап чораш.

Беш чайын улаштыр чы-дың-на 3—4 ай иштинде чо-руу келгени Алаевкага, а база ол мышкам Марк Тимофе-евич-биле калы оң төрөлө-дө-дө чөвө-дө Бестужевка суурга тараачыныр-биле чөк хары-лаа-зында база Владимир Ильич хой чүдүлдерин үлө-гө-дө алган. Ынчалар-даа тараа-чынынын иштин байдалы-биле чүгүлалыг тапшышкан, Ильич боду чүгүлалардан тур-жы, олардан хойну билди алырар ордандыг, калыг-даа таварыкыда бодуну бо-лган мурунларын болашын чо-раан. Оң ужуру чүгө хайга-ралда турар байдалын болан чорашында энес. Чөк, тараа-чынынын шуут-ла революция болган социализм-биле а

Ырынын чогадымга ажымын
өтсүдү — «Элуг Волгага ден деа-
гыге ажитмар.

Нациянын хоорайын шөфди-
лаган Россия Федерализмдин
чурукчуларын кулеништин
нера оог-биле кыскалараттын
мас. РСФСР-инд Чурукчулар
делшин баштаар чөринип чога-
дымчы ажы-шн комсомладар
оо хоорайга белек кылдыр ку-
лавырылган хой суктунтаралар
ини боздун моодалын тиле-
лаган. Оларын бир чакымды
Тепин музунин көргүзгөндөр
болуур, оон өсөлери хой-инити
ини албай черлеринин бажым
нарымн иштин калтаар.

Россиянд Чурукчулар эвнел

нийн байгаль чарын сек-
торалды билэ РСФСР-ийн Ку-
тура министрствоуд Удаль-
смитэ чуулга делегациини му-
зейи организааар дугуйни
шпитир үлдүрэн. В. И. Ленин-
ниң амьдарлын, ажыл-чор-
тулазын, олум чок ленинч-
адеаларын тымлэгээн коргу-
кен чуулга урал чүүлүн шы-
гарангай чогадаралынч тым-
дазы ол. В. И. Ленинниң төртү-
түнгөн хүндүн бээр 100 тын
бозуруун бүдүүдүлэ ажитты
лар юбилейи чуулга делегати
ан оң үйдэини бозур.

A black and white photograph showing a group of people outdoors. In the center, an elderly man with a long white beard and a dark cap looks towards the camera. To his right, a young boy with glasses and a dark jacket stands. Further right, a woman with short, light-colored hair smiles. In the foreground, the back of a young boy's head is visible. The background is slightly out of focus, showing some foliage and a building.

МООЛА

Олар Тыванын эртегден биле ужуражын, арты жууга солукканнар.

Б. Рынчен Кымыл тавың чамдык школалар бодурулга болгон өөрчүлүшүнүн ажыл-биле мынчан.

ЧУРҮКТА: Моола саа

№ 7 школьный пионер

Тыва АССР-ниң Хей-ниитивинд корум-
камгаал министрствозунуң ажилдак

ранцы, уран чүгүлдү аяккалар
ры бистер чон ортуңуна эст
темазына каамаарынан лекте
беседаларын ховар номчул,
тегедесинде чедир аяккалар
аралымын минлар уаурул
Оон түнелинде хей-пичи т
рыпте болуңу аам-кам чан до
акыс-созу каржы амыктары
уауларын да хей-бале ады
зур. Клубка келдире ары-сал
аа, аа, аа, аа, аа, аа, аа, аа,
лаар, оон туркуз балмада
чорур бөрүчү, баян уаулаа
ияттарың хей болуу турары
гаалары-ла четчир. Солуң
чаа кедүрдүн темага хамза
кан чүве болганда четтес а
чаыаңагыңар ат, фамилиязы
улаа бижкөөлө, ниги сатың
кылдыр баякчым. Бу чүгүд
чааш, четтес талааларын бур
де оттиңин алырар хей до
бүзүрүр мев.

Оо мынак кинога, концерт
шылгелер келдире. Боттар
школа назамы четтес а
балакыларга, балтыр кан
эрткен чылдын кыялында а

жугурагуу өскө
анын, дүбүтүгү-
эт-херекселин,
аргаан ажыла-
поруунун ту-
ра, куйгуракта-
р болгаш өскө-
нүн кижини чай-
га изил бус-би-
га, оргашыга

Редиктернун оралачызы **А. К. И...**

НАИЫГАЛ: «Хомудад турбаз ужу
ыштын» (үшкү фильми) 10, 12, 2.
ЕВИСЕП: «Николай Бауман» 10.
гем экранын) 12, 3.50, 5.45. «Ш
и сериясы) 7.40. «Шт болгаш хы
шактарда.
АА-ХЕМ: «Дүвүдиде» (1-ги, 2-ги с
харга чедири) 3, 6.50, 8.40 шактарда.

Бир эвес өрттөнүшкөн хламчат бүдүмөлдө болза чидирткен черин 5—10 мүнута иштинде туур. Щелочь-биле оя чидирткенде балыг черин

Республиканың
чырымышкын

Солун нед
алпы катар

Кызыл, Шетинкия — Бразево кудучузу, бажы № 3. ТЕЛЕФОННАР: Редакторун 24-63, редакторун орадакчыларыны болаш пропаганда кидизини 35-24, харыс-салгалы секретарыны 23-35, партияжы-амыр кидизини 23-54, культура кидизини 37-13, кезде ажал-агый кидизини 21-47, улестун кидизини 22-64, чагаз база совет тургустун кидизистерини 21-27, информация кидизини 20-60, бухгалтерияны 31-75, корректорларын 27-41. Солун челбей барганда 32-75 телефонга эдагар

Солун неделяда
алды катап үнөр

TC-01054